

2021

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Upinių ir mažųjų žuvėdru buveinės

Kalendorius parengtas ir išleistas Lietuvos ornitologų draugijai kartu su partneriais įgyvendinant ES LIFE programos lėšomis finansuojamą projektą „Suinteresuotų institucijų pajėgumų pritaikymas gerinant upinių ir mažųjų žuvėdru apsaugos būklę Lietuvoje“ (Nr. LIFE17 NAT/LT/000545).

Projektą iš dalies finansuoja Lietuvos Respublika ir projekto partneriai.

www.lifeterns.lt

Už šio leidinio turinį atsako tik jo autoriai. Jo turinys nebūtinai atspindi Europos Sąjungos nuomonę. Nei Mažųjų ir vidutinių įmonių reikalų vykdomoji įstaiga (EASME), nei Europos Komisija nėra atsakingos už leidinyje teikiamos informacijos panaudojimą.

Sausis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
				1	2	3
				☀ 8:41–16:03 ☾ 18:22–10:36	☀ 8:41–16:04 ☾ 19:43–11:03	☀ 8:40–16:05 ☾ 21:06–11:24
4	5	6	7	8	9	10
☀ 8:40–16:07 ☾ 22:30–11:40	☀ 8:40–16:08 ☾ 23:54–11:55	☀ 8:39–16:09 ☾ –12:05	☀ 8:39–16:11 ☾ 01:20–12:23	☀ 8:38–16:12 ☾ 02:47–12:40	☀ 8:37–16:14 ☾ 04:16–13:01	☀ 8:37–16:16 ☾ 05:45–13:30
11	12	13	14	15	16	17
☀ 8:36–16:17 ☾ 07:09–14:10	☀ 8:35–16:19 ☾ 08:19–15:06	☀ 8:34–16:20 ☾ 09:13–16:17	☀ 8:33–16:22 ☾ 09:50–17:36	☀ 8:32–16:24 ☾ 10:17–18:58	☀ 8:31–16:26 ☾ 10:36–20:17	☀ 8:30–16:27 ☾ 10:50–21:34
18	19	20	21	22	23	24
☀ 8:29–16:29 ☾ 11:03–22:47	☀ 8:28–16:31 ☾ 11:14–23:59	☀ 8:26–16:33 ☾ 11:26–	☀ 8:25–16:35 ☾ 11:38–01:10	☀ 8:24–16:37 ☾ 11:52–02:22	☀ 8:22–16:39 ☾ 12:10–03:34	☀ 8:21–16:41 ☾ 12:34–04:46
25	26	27	28	29	30	31
☀ 8:19–16:43 ☾ 13:06–05:56	☀ 8:18–16:45 ☾ 13:51–07:00	☀ 8:16–16:47 ☾ 14:51–07:54	☀ 8:15–16:49 ☾ 16:04–08:35	☀ 8:13–16:51 ☾ 17:25–09:06	☀ 8:11–16:53 ☾ 18:50–09:29	☀ 8:09–16:55 ☾ 20:16–09:47

Nemuno upės salos prie Merkinės

Mindaugo Lapelės nuotr.

Upinės ir mažosios žuvėdros žiemoja tolimojoje Afrikoje, todėl dabar šių paukščių pamėgtos salos Nemune apleistos ir vienišos. Tačiau žiemą upėje vyksta daug šių rūšių žuvėdroms svarbių pokyčių. Veržlūs patvinusios upės srautai neša ir klosto sąnašas, formuodami naujas šiems paukščiams gyvuoti reikalingas salas. Storos ledo lytys ir ledų sangrūdų skuta, gremžia salose sužėlusią augaliją, atverdamos žuvėdrų pasirenkamus plynus smėlio ir žvyro klodus.

Sausio 1 d. – Naujieji metai,
Lietuvos vėliavos diena
Sausio 25 d. – Pusiaužiemis

Vasaris

Pr.	A	T	K	P	Š	S
1 ☀ 8:08–16:57 ☾ 21:42–10:02	2 ☀ 8:06–16:59 ☾ 23:08–10:16	3 ☀ 8:04–17:01 ☾ –10:30	4 ☀ 8:02–17:03 ☾ 00:34–10:45	5 ☀ 8:00–17:05 ☾ 2:02–11:05	6 ☀ 7:58–17:07 ☾ 3:29–11:30	7 ☀ 7:56–17:09 ☾ 4:53–12:05
8 ☀ 7:54–17:11 ☾ 6:07–12:54	9 ☀ 7:52–17:14 ☾ 7:05–13:58	10 ☀ 7:50–17:16 ☾ 7:48–15:13	11 ☀ 7:48–17:18 ☾ 8:18–16:34	12 ☀ 7:46–17:20 ☾ 8:39–17:54	13 ☀ 7:44–17:22 ☾ 8:55–19:13	14 ☀ 7:42–17:24 ☾ 9:09–20:28
15 ☀ 7:40–17:26 ☾ 9:20–21:41	16 ☀ 7:38–17:28 ☾ 9:31–22:53	17 ☀ 7:35–17:30 ☾ 9:43–	18 ☀ 7:33–17:32 ☾ 9:56–00:05	19 ☀ 7:31–17:34 ☾ 10:12–1:17	20 ☀ 7:29–17:36 ☾ 10:33–02:29	21 ☀ 7:26–17:38 ☾ 11:01–3:40
22 ☀ 7:24–17:40 ☾ 11:40–4:46	23 ☀ 7:22–17:42 ☾ 12:32–5:44	24 ☀ 7:19–17:45 ☾ 13:39–6:30	25 ☀ 7:17–17:47 ☾ 14:58–7:05	26 ☀ 7:15–17:49 ☾ 16:23–7:31	27 ☀ 7:12–17:51 ☾ 17:51–7:51	28 ☀ 7:10–17:53 ☾ 19:20–8:07

Merčio upės sraunomos

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Mūsų krašte vis rečiau akį džiugina sniegu nukloti upių slėniai ir storo ledo sukaustytos vandens sraunomos. Tai reiškia, kad nebus stiprių potvynių, nematysime galingų ledonešių ir ledų sangrūdų, todėl salose nekliudomai vešės augalija. Klimato kaita sujaukė nusistovėjusią metų laikų kaitos tvarką, todėl nebeįmanoma prognozuoti, ką ras į perėjimo vietas pavasarį sugrįžusios žuvėdros – pragaištingai nusekusias upių vagas ar perėjimo metu užklupsiančias liūtis.

Vasario 2 d. – Pasaulinė pelkėtų vietovių diena

Vasario 16 d. – Lietuvos Valstybės atkūrimo diena, Užgavėnės

Vasario 24 d. – Vieversio diena

Kovas

Pr.	A	T	K	P	Š	S
1 ☀ 7:08–17:55 ☾ 20:49–8:21	2 ☀ 7:05–17:57 ☾ 22:18–8:36	3 ☀ 7:03–17:59 ☾ 23:48–8:51	4 ☀ 7:00–18:01 ☾ –9:09	5 ☀ 6:58–18:03 ☾ 1:18–9:32	6 ☀ 6:56–18:05 ☾ 2:44–10:04	7 ☀ 6:53–18:07 ☾ 4:01–10:48
8 ☀ 6:51–18:09 ☾ 5:03–11:46	9 ☀ 6:48–18:11 ☾ 5:49–12:58	10 ☀ 6:46–18:13 ☾ 6:22–14:16	11 ☀ 6:43–18:15 ☾ 6:45–15:36	12 ☀ 6:41–18:17 ☾ 7:02–16:55	13 ☀ 6:38–18:18 ☾ 7:15–18:11	14 ☀ 6:36–18:20 ☾ 7:27–19:25
15 ☀ 6:33–18:22 ☾ 7:38–20:37	16 ☀ 6:31–18:24 ☾ 7:49–21:50	17 ☀ 6:28–18:26 ☾ 8:01–23:02	18 ☀ 6:26–18:28 ☾ 8:16–	19 ☀ 6:23–18:30 ☾ 8:34–00:15	20 ☀ 6:21–18:32 ☾ 8:58–1:26	21 ☀ 6:18–18:34 ☾ 9:31–2:34
22 ☀ 6:16–18:36 ☾ 10:17–3:35	23 ☀ 6:13–18:38 ☾ 11:17–4:25	24 ☀ 6:10–18:40 ☾ 12:29–5:03	25 ☀ 6:08–18:42 ☾ 13:51–5:32	26 ☀ 6:05–18:44 ☾ 15:18–5:54	27 ☀ 6:03–18:46 ☾ 16:47–6:11	28 ☀ 7:00–19:48 ☾ 19:18–7:26
29 ☀ 6:58–19:49 ☾ 20:49–7:40	30 ☀ 6:55–19:51 ☾ 22:23–7:55	31 ☀ 6:53–19:53 ☾ 23:57–8:12				

Plaukiojančios augalijos salos

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Sekliuose užželiančiuose ežeruose ir kai kuriuose užliejamuose žuvininkystės tvenkiniuose susidaro plaukiojančios augalijos salos, dar vadinamos plovomis ar kinimis. Ten augantys vandens augalai šaknimis prisitvirtina prie dugno, tačiau stiprus vėjas ir daužančios bangos šias saleles gali atplėšti ir plukdyti po visą vandens telkinį. Kartais dumbliniuose tokių nestabilių plaukiojančių salų pakraščiuose įsikuria žuvėdros ir ima perėti.

Kovo 4 d. – Kovarnių diena

Kovo 10 d. – 40-ies paukščių diena

Kovo 11 d. – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena

Kovo 19 d. – Pempės diena

Kovo 20 d. – Pavasario lygiadienis, Pasaulinė žemės diena

Kovo 25 d. – Gandrų sugrįžimo diena

Kovo mėnuo – tinkamiausias metas inkilams kelti

Balandis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
			1 ☀ 6:50-19:55 ☾ -8:33	2 ☀ 6:48-19:57 ☾ 1:28-9:02	3 ☀ 6:45-19:59 ☾ 2:52-9:42	4 ☀ 6:43-20:01 ☾ 4:01-10:37
5 ☀ 6:40-20:03 ☾ 4:52-11:46	6 ☀ 6:38-20:05 ☾ 5:28-13:03	7 ☀ 6:35-20:07 ☾ 5:52-14:23	8 ☀ 6:33-20:09 ☾ 6:10-15:41	9 ☀ 6:30-20:11 ☾ 6:24-16:58	10 ☀ 6:28-20:13 ☾ 6:36-18:12	11 ☀ 6:26-20:14 ☾ 6:47-19:24
12 ☀ 6:23-20:16 ☾ 6:57-20:37	13 ☀ 6:21-20:18 ☾ 7:09-21:49	14 ☀ 6:18-20:20 ☾ 7:22-23:02	15 ☀ 6:16-20:22 ☾ 7:38-	16 ☀ 6:13-20:24 ☾ 7:59-00:15	17 ☀ 6:11-20:26 ☾ 8:28-1:24	18 ☀ 6:09-20:28 ☾ 9:08-2:28
19 ☀ 6:06-20:30 ☾ 10:01-3:22	20 ☀ 6:04-20:32 ☾ 11:08-4:03	21 ☀ 6:02-20:34 ☾ 12:24-4:35	22 ☀ 5:59-20:36 ☾ 13:47-4:58	23 ☀ 5:57-20:37 ☾ 15:13-5:16	24 ☀ 5:55-20:39 ☾ 16:42-5:31	25 ☀ 5:53-20:41 ☾ 18:12-5:45
26 ☀ 5:50-20:43 ☾ 19:46-5:59	27 ☀ 5:48-20:45 ☾ 21:22-6:14	28 ☀ 5:46-20:47 ☾ 22:58-6:33	29 ☀ 5:44-20:49 ☾ -6:58	30 ☀ 5:42-20:51 ☾ 00:30-7:34		

Kalvių žyvro karjeras

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Užtvindytuose išekspluotatuose žyvro karjeruose, kuriuose virš vandens kyšo atviros žvirgždo salelės, yra geros sąlygos kurtis žuvėdrų kolonijoms. Saulės smarkiai įkaitinamos nederlingos žyvro salos negreitai užželia tankiomis žolėmis ir krūmais, todėl ilgam gali tapti labai patraukliomis upinių ir mažųjų žuvėdrų buveinėmis. Žuvėdros maitintis skrenda toli, tad perėti gali pasirinkti netgi atokiai nuo didesnių upių, ežerų ar marių esančius karjerus.

Balandžio 1 d. – Pasaulinė paukščių diena

Balandžio 4 d. – Velykos

Balandžio 5 d. – Antroji Velykų diena

Balandžio 22 d. – Žemės diena

Gegužė

Pr.	A	T	K	P	Š	S
					1 ☀️ 5:39–20:53 ☾ 1:50–8:24	2 ☀️ 5:37–20:55 ☾ 2:50–9:31
3 ☀️ 5:35–20:57 ☾ 3:31–10:48	4 ☀️ 5:33–20:58 ☾ 3:59–12:09	5 ☀️ 5:31–21:00 ☾ 4:19–13:29	6 ☀️ 5:29–21:02 ☾ 4:34–14:47	7 ☀️ 5:27–21:04 ☾ 4:46–16:01	8 ☀️ 5:25–21:06 ☾ 4:57–17:14	9 ☀️ 5:23–21:08 ☾ 5:07–18:26
10 ☀️ 5:21–21:09 ☾ 5:17–19:38	11 ☀️ 5:19–21:11 ● 5:30–20:51	12 ☀️ 5:18–21:13 ● 5:44–22:04	13 ☀️ 5:16–21:15 ● 6:04–23:15	14 ☀️ 5:14–21:17 ● 6:29–	15 ☀️ 5:12–21:18 ● 7:05–00:22	16 ☀️ 5:11–21:20 ● 7:54–1:19
17 ☀️ 5:09–21:22 ● 8:55–2:04	18 ☀️ 5:07–21:23 ● 10:07–2:38	19 ☀️ 5:06–21:25 ☾ 11:26–3:03	20 ☀️ 5:04–21:27 ☾ 12:49–3:22	21 ☀️ 5:03–21:28 ☾ 14:13–3:38	22 ☀️ 5:01–21:30 ☾ 15:40–3:51	23 ☀️ 5:00–21:32 ☾ 17:09–4:04
24 ☀️ 4:58–21:33 ☾ 18:42–4:18	25 ☀️ 4:57–21:35 ☾ 20:19–4:34	26 ☀️ 4:56–21:36 ☾ 21:55–4:55	27 ☀️ 4:54–21:38 ☾ 23:24–5:25	28 ☀️ 4:53–21:39 ☾ –6:08	29 ☀️ 4:52–21:40 ☾ 00:36–7:10	30 ☀️ 4:51–21:42 ☾ 1:28–8:26
31 ☀️ 4:50–21:43 ☾ 2:02–9:49						

Veisiejų ir Niedaus ežerų salos

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Ežeruose stūksančios salos dažniausiai yra užaugusios medžiais ir krūmais, todėl žuvėdroms perėti jos netinkamos. Sumedėjusia augalija neužžėlusių salų gali atsirasti dirbtinai suformuotose vandens telkiniuose. Taip nutiko užtvėnkus ir pakėlus Niedaus ir Veisiejų ežerų vandens lygį. Tokiose atvirose salose noriai apsigyvena žuvėdros, tačiau šias saleles tenka nuolat tvarkyti – kirsti vis ataugančius medelius ir krūmus, šienauti vešliai želiančias žoles.

Gegužės 1 d. – Tarptautinė darbo diena, Gegutės diena
Gegužės 2 d. – Motinos diena
Gegužės 22 d. – Tarptautinė biologinės įvairovės diena
Gegužės 24 d. – Europos parkų diena

Birželis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
	1 ☀️ 4:49–21:44 ☾ 2:25–11:12	2 ☀️ 4:48–21:45 ☾ 2:42–12:32	3 ☀️ 4:47–21:47 ☾ 2:55–13:49	4 ☀️ 4:46–21:48 ☾ 3:06–15:03	5 ☀️ 4:46–21:49 ☾ 3:16–16:15	6 ☀️ 4:45–21:50 ☾ 3:27–17:27
7 ☀️ 4:44–21:51 ☾ 3:38–18:39	8 ☀️ 4:44–21:52 ☾ 3:52–19:52	9 ☀️ 4:43–21:53 ☾ 4:09–21:05	10 ☀️ 4:43–21:54 ● 4:33–22:14	11 ☀️ 4:42–21:54 ● 5:05–23:14	12 ☀️ 4:42–21:55 ● 5:50–	13 ☀️ 4:41–21:56 ☾ 6:47–00:04
14 ☀️ 4:41–21:56 ● 7:57–00:41	15 ☀️ 4:41–21:57 ● 9:13–1:09	16 ☀️ 4:41–21:57 ● 10:34–1:29	17 ☀️ 4:41–21:58 ● 11:56–1:45	18 ☀️ 4:41–21:58 ☾ 13:19–1:59	19 ☀️ 4:41–21:59 ☾ 14:44–2:11	20 ☀️ 4:41–21:59 ☾ 16:12–2:24
21 ☀️ 4:41–21:59 ☾ 17:44–2:38	22 ☀️ 4:42–21:59 ☾ 19:18–2:56	23 ☀️ 4:42–21:59 ☾ 20:51–3:20	24 ☀️ 4:42–21:59 ☾ 22:13–3:56	25 ☀️ 4:43–21:59 ☾ 23:16–4:48	26 ☀️ 4:43–21:59 ☾ 23:59–5:58	27 ☀️ 4:44–21:59 ☾ –7:21
28 ☀️ 4:44–21:59 ☾ 00:27–8:47	29 ☀️ 4:45–21:59 ☾ 00:47–10:11	30 ☀️ 4:46–21:58 ☾ 1:02–11:31				

Didžioji sala Kretuono ežere

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Didžioji sala Kretuono ežere neužaugo mišku tik dėl žmogaus veiklos. Kadaise ji buvo nuganoma ten atplukdomų gyvulių. Vėliau sala buvo palikta be priežiūros ir bemat užžėlė medžiais. Ją teko vėl iš naujo tvarkyti ir iškirsti suvešėjusius krūmus ir medžius. Šiuo metu sala kasmet nušienaujama, todėl čia gali gyvuoti didžiausia mūsų šalyje upinių žuvėdrų kolonija. Nejprasta tai, kad Didžiojoje saloje žuvėdros lizdus krauna netgi aukšta žole apaugusiuose plotuose.

Birželio 5 d. – Pasaulinė aplinkos apsaugos diena

Birželio 6 d. – Tėvo diena

Birželio 22 d. – Vasaros saulėgrįžos diena

Birželio 24 d. – Rasos

Liepa

Pr.	A	T	K	P	Š	S
			1	2	3	4
			☀ 4:46–21:58 ☾ 1:14–12:48	☀ 4:47–21:57 ☾ 1:25–14:01	☀ 4:48–21:57 ☾ 1:35–15:14	☀ 4:49–21:56 ☾ 1:46–16:27
5	6	7	8	9	10	11
☀ 4:50–21:56 ☾ 1:59–17:40	☀ 4:51–21:55 ☾ 2:15–18:52	☀ 4:52–21:54 ☾ 2:36–20:03	☀ 4:53–21:53 ☾ 3:05–21:07	☀ 4:54–21:52 ☾ 3:46–22:01	☀ 4:55–21:52 ☾ 4:40–22:42	☀ 4:56–21:51 ☾ 5:46–23:13
12	13	14	15	16	17	18
☀ 4:58–21:50 ☾ 7:02–23:35	☀ 4:59–21:48 ☾ 8:22–23:53	☀ 5:00–21:47 ☾ 9:44–	☀ 5:02–21:46 ☾ 11:06–00:07	☀ 5:03–21:45 ☾ 12:29–00:19	☀ 5:05–21:44 ☾ 13:54–00:31	☀ 5:06–21:42 ☾ 15:22–00:44
19	20	21	22	23	24	25
☀ 5:08–21:41 ☾ 16:53–1:00	☀ 5:09–21:39 ☾ 18:24–1:20	☀ 5:11–21:38 ☾ 19:49–1:50	☀ 5:12–21:37 ☾ 21:00–2:32	☀ 5:14–21:35 ☾ 21:51–3:34	☀ 5:15–21:33 ☾ 22:26–4:51	☀ 5:17–21:32 ☾ 22:50–6:17
26	27	28	29	30	31	
☀ 5:19–21:30 ☾ 23:07–7:44	☀ 5:20–21:28 ☾ 23:20–9:08	☀ 5:22–21:27 ☾ 23:31–10:28	☀ 5:24–21:25 ☾ 23:42–11:44	☀ 5:25–21:23 ☾ 23:52–12:58	☀ 5:27–21:21 ☾ –14:11	

Nemuno upės salos prie Sudargo

Robertos Kirsnickaitės nuotr.

Nemuno vagoje iškylančios atviros smėlio ir žvyro salos yra svarbiausios upinių ir mažųjų žuvėdrų buveinės. Tačiau šiose salose įsikūrusių žuvėdrų laukia dideli iššūkiai. Per sausras, nusekus vandeniui, atsivėrusiomis sausmėmis ir sekumomis plėšrūnai gali lengvai pasiekti perinčius paukščius, o lietingomis vasaromis, pakilus vandens lygiui, neaukštos vandens salos ar jų pakrantės apsemiamos ir taip pražudomi ten esantys žuvėdrų lizdai.

Liepos 6 d. – Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena

Liepos 10 d. – Septyni broliai miegantys

Liepos 20 d. – Perkūno diena

Rugpjūtis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
						1 ☀️ 5:29–21:19 ☾ 00:05–15:25
2 ☀️ 5:31–21:17 ☾ 00:19–16:38	3 ☀️ 5:32–21:16 ☾ 00:38–17:50	4 ☀️ 5:34–21:14 ☾ 1:04–18:57	5 ☀️ 5:36–21:12 ☾ 1:40–19:55	6 ☀️ 5:38–21:10 ☾ 2:29–20:41	7 ☀️ 5:39–21:07 ☾ 3:32–21:15	8 ☀️ 5:41–21:05 ● 4:46–21:40
9 ☀️ 5:43–21:03 ● 6:07–21:59	10 ☀️ 5:45–21:01 ● 7:30–22:14	11 ☀️ 5:47–20:59 ● 8:54–22:27	12 ☀️ 5:49–20:57 ● 10:17–22:39	13 ☀️ 5:50–20:55 ● 11:42–22:51	14 ☀️ 5:52–20:52 ● 13:09–23:06	15 ☀️ 5:54–20:50 ☾ 14:38–23:24
16 ☀️ 5:56–20:48 ☾ 16:07–23:49	17 ☀️ 5:58–20:46 ☾ 17:33–	18 ☀️ 6:00–20:43 ☾ 18:48–00:25	19 ☀️ 6:01–20:41 ☾ 19:45–1:18	20 ☀️ 6:03–20:39 ☾ 20:25–2:28	21 ☀️ 6:05–20:37 ☾ 20:52–3:51	22 ☀️ 6:07–20:34 ○ 21:11–5:17
23 ☀️ 6:09–20:32 ○ 21:25–6:43	24 ☀️ 6:11–20:29 ○ 21:37–8:04	25 ☀️ 6:13–20:27 ○ 21:48–9:23	26 ☀️ 6:14–20:25 ○ 21:58–10:39	27 ☀️ 6:16–20:22 ○ 22:10–11:54	28 ☀️ 6:18–20:20 ○ 22:23–13:08	29 ☀️ 6:20–20:17 ○ 22:40–14:22
30 ☀️ 6:22–20:15 ☾ 23:03–15:35	31 ☀️ 6:24–20:12 ☾ 23:34–16:44					

Nemuno upės salos prie Lengveniškių

Renato Jakaičio nuotr.

Nepriziūrimos ir netvarkomos Nemuno salos sparčiai užauga vešlia augalija. Tai ypač išryškėja vasaros pabaigoje, baigiantis augalų vegetacijai. Kartais praeina vos keleri metai ir susidariusios naujos plikos sąnašinės upės salos tampa neįžengiamais brūzgynais, nebetinkamais žuvėdroms perėti. Norint išsaugoti ten įsikūrusias žuvėdrų kolonijas, būtina nuolat šalinti salose įsigalinčias aukštas žoles ir augančius krūmus bei medelius.

Rugpjūčio 10 d. – Paskutiniojo perkūno diena

Rugpjūčio 15 d. – Žolinė

Rugpjūčio 24 d. – Gandrų išskridimo diena

Rugšėjis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
		1 ☀ 6:25–20:10 ☾ –17:46	2 ☀ 6:27–20:08 ☾ 00:17–18:37	3 ☀ 6:29–20:05 ☾ 1:15–19:15	4 ☀ 6:31–20:03 ☾ 2:25–19:43	5 ☀ 6:33–20:00 ☾ 3:44–20:04
6 ☀ 6:35–19:58 ☾ 5:08–20:20	7 ☀ 6:36–19:55 ● 6:33–20:34	8 ☀ 6:38–19:52 ● 7:59–20:46	9 ☀ 6:40–19:50 ● 9:26–20:58	10 ☀ 6:42–19:47 ● 10:54–21:12	11 ☀ 6:44–19:45 ● 12:24–21:29	12 ☀ 6:46–19:42 ● 13:55–21:51
13 ☀ 6:47–19:40 ☾ 15:23–22:23	14 ☀ 6:49–19:37 ☾ 16:41–23:10	15 ☀ 6:51–19:35 ☾ 17:43–	16 ☀ 6:53–19:32 ☾ 18:27–00:14	17 ☀ 6:55–19:30 ☾ 18:56–1:32	18 ☀ 6:57–19:27 ☾ 19:17–2:56	19 ☀ 6:58–19:25 ☾ 19:32–4:21
20 ☀ 7:00–19:22 ☾ 19:44–5:44	21 ☀ 7:02–19:19 ○ 19:55–7:03	22 ☀ 7:04–19:17 ○ 20:05–8:20	23 ☀ 7:06–19:14 ○ 20:16–9:36	24 ☀ 7:08–19:12 ○ 20:28–10:51	25 ☀ 7:10–19:09 ○ 20:43–12:06	26 ☀ 7:11–19:07 ○ 21:03–13:20
27 ☀ 7:13–19:04 ○ 21:30–14:31	28 ☀ 7:15–19:02 ○ 22:07–15:36	29 ☀ 7:17–18:59 ☾ 22:58–16:31	30 ☀ 7:19–18:57 ☾ –17:14			

Novaraisčio durpynas

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Upinių žuvėdrų kolonijos gali įsikurti netgi išekspluatuotuose ir apleistuose durpynuose. Antai Novaraisčio ornitologiniame draustinyje dalis durpyno teritorijos buvo užlieta vandeniu. Susidariusio vandens telkinio viduryje liko kyšoti kelios neišvežtų durpių kalvos. Saulės kaitinamas atviras nesusiskaidžiusių durpių salas pamėgo žuvėdros ir čia ilgam apsigyveno. Jų netrikdė netgi tai, kad maitintis teko skristi už keliolikos kilometrų vingiuojančio Nemuno link.

Rugšėjo 22 d. – Rudens lygiadienis

Spalis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
				1	2	3
				☀ 7:21–18:54 ☾ 00:03–17:45	☀ 7:23–18:52 ☾ 1:18–18:08	☀ 7:24–18:49 ☾ 2:39–18:26
4	5	6	7	8	9	10
☀ 7:26–18:47 ☾ 4:04–18:40	☀ 7:28–18:44 ☾ 5:30–18:52	☀ 7:30–18:42 ● 6:58–19:04	☀ 7:32–18:39 ● 8:28–19:17	☀ 7:34–18:37 ● 10:01–19:33	☀ 7:36–18:34 ● 11:35–19:53	☀ 7:38–18:32 ● 13:08–20:22
11	12	13	14	15	16	17
☀ 7:40–18:29 ● 14:33–21:04	☀ 7:42–18:27 ● 15:42–22:04	☀ 7:44–18:25 ☾ 16:30–23:18	☀ 7:45–18:22 ☾ 17:03–	☀ 7:47–18:20 ☾ 17:25–00:41	☀ 7:49–18:17 ☾ 17:41–2:06	☀ 7:51–18:15 ☾ 17:53–3:28
18	19	20	21	22	23	24
☀ 7:53–18:13 ☾ 18:04–4:47	☀ 7:55–18:10 ☾ 18:14–6:04	☀ 7:57–18:08 ☾ 18:24–7:20	☀ 7:59–18:06 ☾ 18:35–8:35	☀ 8:01–18:04 ☾ 18:48–9:50	☀ 8:03–18:01 ☾ 19:06–11:05	☀ 8:05–17:59 ☾ 19:29–12:18
25	26	27	28	29	30	31
☀ 8:07–17:57 ☾ 20:02–13:26	☀ 8:09–17:55 ☾ 20:47–14:25	☀ 8:11–17:52 ☾ 21:46–15:12	☀ 8:13–17:50 ☾ 22:56–15:47	☀ 8:15–17:48 ☾ –16:12	☀ 8:17–17:46 ☾ 00:13–16:31	☀ 7:19–16:44 ☾ 1:35–15:46

Nemuno upė prie Alytaus

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Gimtosios žuvėdrų Nemuno upės pakrantės pasidabina įvairiaspalviais lapuočių medžių raštais. Kiekvienas – klevas, ąžuolas, uosis, skroblas, liepa ar drebulė – slėnį nuspalvina savu potėpiu. Žaižaruojantys spalvų deriniai kasdien keisis ir atsispindės ramioje upės tėkmėje. Tačiau žuvėdros nebeišvys šio spalvų žaismo – vasarai baigiantis, jos patraukė į žiemojimo vietas. Mažosios žuvėdros įsikūrė Rytų ir Vakarų Afrikos pakrantėse, o upinės žuvėdros nukako net iki Pietų Afrikos.

Spalio 2 d. – Pasaulinė natūralios aplinkos diena

Spalio 2–2 d. – Paukščių palydų šventė

Spalio 4 d. – Pasaulinė gyvūnų globos diena

Lapkritis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
1 ☀ 7:21-16:42 ☾ 1:59-15:59	2 ☀ 7:23-16:40 ☾ 3:24-16:10	3 ☀ 7:25-16:38 ☾ 4:53-16:22	4 ☀ 7:27-16:36 ● 6:25-16:36	5 ☀ 7:29-16:34 ● 8:01-16:54	6 ☀ 7:31-16:32 ● 9:39-17:19	7 ☀ 7:33-16:30 ● 11:12-17:56
8 ☀ 7:35-16:28 ● 12:31-18:50	9 ☀ 7:37-16:26 ● 13:29-20:02	10 ☀ 7:39-16:25 ● 14:07-21:26	11 ☀ 7:41-16:23 ☾ 14:33-22:52	12 ☀ 7:43-16:21 ☾ 14:50-	13 ☀ 7:45-16:19 ☾ 15:03-00:15	14 ☀ 7:47-16:18 ☾ 15:14-1:35
15 ☀ 7:49-16:16 ☾ 15:23-2:52	16 ☀ 7:51-16:15 ☾ 15:33-4:07	17 ☀ 7:53-16:13 ☾ 15:43-5:22	18 ☀ 7:55-16:12 ☾ 15:56-6:37	19 ☀ 7:57-16:10 ○ 16:11-7:52	20 ☀ 7:59-16:09 ○ 16:32-9:06	21 ☀ 8:00-16:07 ○ 17:01-10:16
22 ☀ 8:02-16:06 ○ 17:42-11:19	23 ☀ 8:04-16:05 ○ 18:41-12:10	24 ☀ 8:06-16:04 ○ 19:41-12:49	25 ☀ 8:08-16:03 ○ 20:55-13:17	26 ☀ 8:09-16:01 ○ 22:13-13:37	27 ☀ 8:11-16:00 ☾ 23:34-13:53	28 ☀ 8:13-15:59 ☾ -14:05
29 ☀ 8:14-15:58 ☾ 00:56-14:17	30 ☀ 8:16-15:58 ☾ 2:20-14:28					

Nemuno upės salos prie Lipliūnų

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Vėlyvą rudenį baigiami pagrindiniai žuvėdrų buveinių tvarkymo darbai – paukščių pamėgtose salose iškertamos uosialapių klevų, beržų, karklų ir kitų krūmų bei medžių sužėlusios atžalos, nušienaujama vešli ir aukšta žolė. Visos organinės atliekos išgabenamos iš salų. Nuolat kartojant tokius alinančius kirtimus ir šienaujant, stengiamasi pakeisti čia vešančių augaliją ir suformuoti žemaūges augalų bendrijas, atverti atvirus smėlio ir žvyro plotus.

Lapkričio 1 d. – Visų Šventųjų diena
Lapkričio 2 d. – Vėlinės,
Mirusiųjų atminimo diena

Gruodis

Pr.	A	T	K	P	Š	S
		1 ☀ 8:18–15:57 ☾ 3:48–14:40	2 ☀ 8:19–15:56 ☾ 5:20–14:55	3 ☀ 8:21–15:55 ☾ 6:57–15:16	4 ☀ 8:22–15:55 ● 8:35–15:46	5 ☀ 8:24–15:54 ● 10:05–16:32
6 ☀ 8:25–15:54 ● 11:16–17:38	7 ☀ 8:26–15:53 ● 12:05–19:01	8 ☀ 8:28–15:53 ● 12:36–20:30	9 ☀ 8:29–15:52 ● 12:57–21:58	10 ☀ 8:30–15:52 ● 13:11–23:21	11 ☀ 8:31–15:52 ☾ 13:23–	12 ☀ 8:32–15:52 ☾ 13:33–00:40
13 ☀ 8:33–15:52 ☾ 13:42–1:56	14 ☀ 8:34–15:52 ☾ 13:52–3:11	15 ☀ 8:35–15:52 ☾ 14:04–4:25	16 ☀ 8:36–15:52 ☾ 14:18–5:39	17 ☀ 8:37–15:52 ☾ 14:37–6:54	18 ☀ 8:38–15:52 ☾ 15:03–8:06	19 ☀ 8:38–15:53 ○ 15:40–9:12
20 ☀ 8:39–15:53 ○ 16:30–10:07	21 ☀ 8:39–15:54 ○ 17:32–10:50	22 ☀ 8:40–15:54 ○ 18:44–11:21	23 ☀ 8:40–15:55 ○ 20:00–11:43	24 ☀ 8:41–15:55 ○ 21:19–12:00	25 ☀ 8:41–15:56 ○ 22:39–12:13	26 ☀ 8:41–15:57 ○ 23:59–12:24
27 ☀ 8:41–15:58 ☾ –12:35	28 ☀ 8:41–15:59 ☾ 1:22–12:46	29 ☀ 8:42–15:59 ☾ 2:48–12:59	30 ☀ 8:41–16:01 ☾ 4:19–13:16	31 ☀ 8:41–16:02 ☾ 5:55–13:39		

Merčio upės žemupy

Eugenijaus Drobelio nuotr.

Nors jau dvelktelėjo žiema ir spustelėjo šaltukas, bet sniego vis dar nėra. Upių tėkmę kol kas pripildo rudenį gausiau palynojęs lietus ir požeminių vandenu srovės, prasiveržiančios slėniuose atsiveriančiomis verdenėmis, čiurlenančiais šaltiniais ir mažais upeliais. Užsitęsęs sausrai, upėse vanduo neišvengiamai nuseks, atsivers naujos salos ir sausmės. Tokios laikinos ir klatingos buveinės vilios iš žiemojimo vietų sugrįžusias žuvėdras.

Gruodžio 5–6 d. – Medžių puošimo šventė

Gruodžio 24 d. – Kūčios

Gruodžio 25–26 d. – Kalėdos. Gražių švenčių!